

Verzonden per e-mail: gemeente@oisterwijk.nl; juul.willemsen@oisterwijk.nl

Aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oisterwijk
Postbus 10101
5060 GA OISTERWIJK

Oisterwijk, 11 mei 2020

Betreft:

Aanvullend advies Adviesraad Sociaal Domein Oisterwijk op Perspectiefnota 2021-2024 en Strijdplan Sociaal Domein

Geacht College,

Op 1 april jl. hebben wij ons advies uitgebracht over het raadsvoorstel “Strijdplan Sociaal Domein” (verder te noemen: Strijdplan). Besluitvorming over dit plan door de gemeenteraad is voorzien voor de raadsvergadering van 28 mei as.. Op die datum is ook besluitvorming aan de orde over de Perspectiefnota 2021-2024.

Bij het opstellen van ons advies over het Strijdplan konden wij nog geen rekening houden met de Perspectiefnota die op dat moment nog niet beschikbaar was. Inmiddels hebben wij kennisgenomen van deze nota. Vanwege het ingrijpende karakter van de maatregelen in het Strijdplan komen wij op grond van de Perspectiefnota tot het volgende aanvullende advies. Uiteraard blijft ons oorspronkelijke advies onverminderd van kracht. Wij verzoeken u dit aanvullende advies ook ter kennis te brengen van de gemeenteraad, zodat de raad dit kan betrekken bij de behandeling van de Perspectiefnota.

Wij concentreren ons in dit aanvullende advies op de volgende hoofdpunten.

1. De gevolgen van de coronacrisis

In de inleiding van de Perspectiefnota geeft u aan dat u nog geen inzicht heeft in de (financiële) gevolgen van de coronacrisis. Omdat de ontwikkelingen in deze crisis snel gaan, de effecten in economisch en sociaal opzicht fors zijn en omdat deze effecten nog jaren zullen doorwerken, hebben wij er begrip voor dat u de effecten van de crisis nog moeilijk concreet kunt invullen. Anderzijds is duidelijk dat de financiële gevolgen van de crisis ingrijpend zullen zijn. Zo concluderen NRC en de Volkskrant op basis van onderzoek bij gemeenten dat veel gemeenten zich genoodzaakt zien extra ombuigingen te realiseren om de gevolgen van de coronacrisis te kunnen opvangen¹. Tegen deze achtergrond verwachten wij dat het financieel perspectief in de Perspectiefnota niet houdbaar zal blijken te zijn en ingrijpend bijgesteld zal moeten worden. Wij missen in de Perspectiefnota dan ook een risicoparagraaf waarin ingegaan wordt op de risico's van de coronacrisis. (Ook overige risico's zouden zich overigens lenen voor nadere beschouwing. Denk aan het nieuwe landelijke verdeelmodel, de omgevingswet, bodemtaken en de wet inburgering).

Wij vragen uw bijzondere aandacht voor de financiële gevolgen van de crisis voor het sociaal domein. Meer burgers zullen werkloos worden, meer kwetsbare burgers zullen een beroep doen op

¹ Wij verwijzen naar de volgende recente artikelen:

- Geldnood dreigt in veel gemeenten – NRC 29 april 2020
- Driekwart van de gemeenten voorziet extra bezuinigingen door coronacrisis – de Volkskrant 4 mei 2020

voorzieningen omdat hun draagkracht terugloopt, meer kwetsbare burgers zullen om extra ondersteuning vragen op sociale of psychische gronden. Op dit moment wordt door vrijwilligers en mantelzorgers veel ondersteuning geboden. Daarmee wordt de kracht van onze samenleving zichtbaar. Deze ondersteuning vanuit de basisstructuur kent echter grenzen. Te verwachten is dat kwetsbare burgers de komende jaren noodgedwongen een extra beroep zullen doen op financiële steun door de gemeente en professionele ondersteuning door maatschappelijke organisaties.

Samenvattend adviseren wij u bij de voorbereiding van de begroting 2021 nadrukkelijk stil te staan bij de te verwachten (financiële) implicaties van de coronacrisis en daarbij bijzondere aandacht te schenken aan de gevolgen voor het sociaal domein. Wij adviseren u waar nodig extra maatregelen te treffen om die gevolgen op te vangen teneinde het door uzelf geformuleerde uitgangspunt te kunnen handhaven dat kwetsbare inwoners die het op eigen kracht niet redden hulp en ondersteuning blijven ontvangen.

2. Financiële grondslagen Perspectiefnota

De Perspectiefnota geeft inzicht in de te verwachten kostenontwikkeling op een aantal terreinen. Bij het analyseren daarvan valt het de Adviesraad op, dat de ambitiebijstellingen in het sociaal domein veruitgaan boven de te verwachten kostenstijgingen: € 2,6 miljoen aan maatregelen tegenover € 1,4 miljoen aan kostenstijgingen. We kunnen ons daarom niet aan de indruk onttrekken dat de maatregelen in het sociaal domein ook nodig zijn om tekorten in andere domeinen op te vangen.

In ons advies over het Strijdplan hebben wij aangegeven dat wij de effectiviteit van de voorgestelde maatregelen in dat plan moeilijk kunnen inschatten. De gevolgen van de coronacrisis maken de haalbaarheid van de in het plan voorgestelde bezuinigingen extra onzeker. De perspectiefnota heeft ons geen nieuwe inzichten opgeleverd over de manier waarop het college met die onzekerheden wil omgaan.

3. Samenvoeging met Haaren

In de Perspectiefnota geeft u aan dat de komst van Haaren niet in het meerjarenperspectief is verwerkt en dat u uitgaat van het beginsel van budgetneutraliteit. Ook geeft u aan dat het beleid van Oisterwijk m.i.v. 1 januari 2021 voor Haaren van toepassing wordt, met dien verstande dat t.a.v. een aantal zaken een overgangstermijn van twee jaar geldt. Wij hebben geen inzicht in de details van de overgangsregeling, maar adviseren u bij de uitwerking daarvan te voorkomen dat handhaving van bestaand sociaal beleid in Haaren noodzaakt tot extra bezuinigingen in het sociaal domein van de huidige gemeente Oisterwijk.

4. Overige opmerkingen

Naast bovenstaande hoofdpunten vragen wij uw aandacht voor de volgende opmerkingen:

- Wij verzoeken u bij de uitwerking van ICT en wet digitale overheid (pag. 15-16) rekening te houden met het gegeven dat niet alle burgers beschikken over adequate voorzieningen, respectievelijk digitale vaardigheden, om diensten van de gemeente digitaal af te nemen. Het risico dat zij daarmee (verder) op afstand komen te staan moet voorkomen worden.
- Wij steunen uw voornemen om de woonvisie 2011 te herzien (pag. 20). Los van het gegeven dat de gemeente m.i.v. 2022 verantwoordelijk wordt voor beschermd wonen, constateren wij met regelmaat dat er te weinig mogelijkheden op de woningmarkt zijn voor verschillende doelgroepen. Het is daarom goed hiervoor in een nieuwe woonvisie speciale aandacht te hebben. Wij zijn graag bereid bij te dragen aan de totstandkoming van de nieuwe visie.
- In relatie tot het vast te stellen veehouderijbeleid (pag. 21) en de te ontwikkelen nieuwe gezondheidsnota (pag. 22) vragen wij uw aandacht voor actuele inzichten t.a.v. de relatie

tussen volksgezondheid en intensieve veehouderij. Ook in dit opzicht moeten we lering trekken uit de coronacrisis.

- In relatie tot de nieuwe vorm van regionale inkoop en ondersteuning voor jeugdhulp (pag. 26) verwijzen wij naar de opmerkingen die wij m.b.t. het rijgen van hulp hebben gemaakt in ons advies over het Strijdplan: een vertrouwensrelatie met een aanbieder is o.i. essentieel voor adequate zorgverlening.

Wij sluiten af met de opmerking dat we desgewenst graag tot nadere toelichting bereid zijn.

Namens de Adviesraad Sociaal Domein Oisterwijk,

Met vriendelijke groet,

Wouter Verschuur, voorzitter

Auteur: Jos de Kort

Joost Wagenmakers, secretaris